

**IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU PRAVILA ZA
KONSULTACIJE U IZRADI PRAVNIH PROPISA ZA 2022. GODINU**

Sarajevo, februar 2023.

SADRŽAJ

<i>PREDGOVOR</i>	3
<i>SAŽETAK</i>	4
<i>CILJEVI IZVJEŠTAJA</i>	5
<i>METODOLOGIJA</i>	5
<i>ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA KONSULTACIJE</i>	6
<i>KONSULTACIJE U PRAKSI</i>	9
<i>Evidencija zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca</i>	11
<i>Javnost normativno-pravnih aktivnosti</i>	12
<i>Ishod konsultacija</i>	13
<i>Preporuke institucija</i>	15
<i>ZAKLJUČCI</i>	16
<i>PREPORUKE</i>	16

PREDGOVOR

Kako bi se kreirao pravni okvir i omogućio prostor za različite vidove konsultacija, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je u proteklim godinama uložilo znatne napore, te je od usvajanja Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa¹ (u daljem tekstu: Pravila) pa do danas, primjetan kontinuiran napredak institucija Bosne i Hercegovine na ovom planu.

Pravovremeno i transparentno informisanje javnosti o planovima, izradi javnih politika i pravnih propisa, omogućeno je uspostavljanjem web platforme eKonsultacije², koja je ujedno i primjer dobre prakse kako u Bosni i Hercegovini tako i u regiji.

Iako je na normativnom i institucionalnom planu kreiran solidan okvir za konsultacije, institucije se i dalje suočavaju sa slabim odzivom i malim brojem prijedloga i komentara dostavljenih od strane zainteresirane javnosti. Razlog slabog odziva zainteresirane javnosti jeste zasigurno činjenica da se ipak najveći dio javnih politika i pravnih propisa od interesa za zainteresiranu javnost donosi na entitetskom i lokalnom nivou.

Stoga, promoviranju konsultacija i povećanju interesa zainteresirane javnosti za sudjelovanje u konsultacijama svaka institucija pojedinačno treba posvetiti dužnu pažnju i u narednom periodu. I tokom 2022. godine značajan broj institucija Bosne i Hercegovine je ukazao na potrebu nastavka održavanja obuka o provedbi konsultacija putem web platforme eKonsultacije za koordinatore konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je pripremlilo ovaj Izvještaj koji sadrži pregled ključnih rezultata primjene Pravila u 2022. godini, s identificiranim izazovima i preporukama za njihovo prevazilaženje, dok će se zaključci i preporuke Izvještaja koristiti za dalje unaprjeđenje provođenja Pravila i povećano sudjelovanje građana i organizacija civilnog društva u konsultacijama i procesima razvoja i izrade pravnih propisa i drugih akata.

¹ Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa ("Službeni glasnik BiH", br. 5/17.)

² <https://ekonsultacije.gov.ba/>

SAŽETAK

Sudjelovanje javnosti u procesima izrade pravnih propisa i javnih politika propisano je Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, a detaljnije je regulirano Pravilima. U decembru 2016. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je usvojilo nova Pravila, kako bi uz raniji okvir za konsultacije normiralo i upravljanje web platformom eKonsultacije i proširilo oblike obaveznih minimalnih konsultacija u izradi pravnih propisa i drugih akata. Web platforma eKonsultacije je u funkciji od januara 2017. godine. Kontinuirano se prati njena funkcionalnost, te se prikupljaju prijedlozi i sugestije od strane korisnika za poboljšanje ovog mehanizma za sudjelovanje stručne i druge zainteresirane javnosti u izradi pravnih propisa i drugih akata.

U vezi s navedenim, a u skladu sa ranijim prijedlozima i sugestijama korisnika, početkom decembra 2022. godine je izvršena nadogradnja web platforme eKonsultacije kojom je učesnicima u konsultacijama omogućeno da nakon što pošalju prijedlog ili komentar dobiju pop up poruku tj. obavijest da je njihov prijedlog ili komentar poslan. Pored toga, učesnicima u konsultacijama je u okviru njihovog korisničkog profila, omogućen pregled svih prijedloga i komentara koje su poslali tokom učešća u konsultacijama unutar nove kategorije „Pregled učešća u konsultacijama“, a u toj kategoriji je kreirana i tabela pregleda aktivnosti tj. učešća u konsultacijama korisnika u sistemu.

Kako bi promovirali i prepoznali izvanredne napore u javnoj upravi, ReSPA i OECD/SIGMA su u periodu od 26.04. – 15.05.2022.godine, objavili otvoreni javni poziv za dodjelu nagrada za javnu upravu na Zapadnom Balkanu, na koji je Ministarstvo pravde BiH prijavilo inicijativu web platforma eKonsultacije <https://ekonsultacije.gov.ba/>. Nagrade za javnu upravu na Zapadnom Balkanu (PA Awards) su jedinstveni sistem nagrada koji su pokrenuli ReSPA i OECD/SIGMA sa ciljem unaprjeđenja inicijativa upravljanja i podrške uspostavljanju snažnih sistema javne uprave u regionu Zapadnog Balkana, a kako bi promovirali i prepoznali izvanredne napore u javnoj upravi. Nakon intenzivne faze ocjenjivanja, ReSPA i SIGMA/OECD žiri je odabrao tri pobjednika i sedam inicijativa, kojima je 15 septembra 2022. godine, na Ceremoniji dodjele nagrada za državnu upravu održanoj u Skopju, dodijeljeno posebno priznanje nagrade za javnu upravu Zapadnog Balkana 2022. godine. Tokom faze ocjenjivanja, žiri je pregledao sve od 51 prihvatljive prijave prema kriterijima za dodjelu, nakon čega su održani intervjui sa užim krugom aplikanata i predloženi projekti koji su ušli u konačni izbor.

ReSPA i OECD/SIGMA su prepoznali znatne napore koje je u proteklim godinama uložilo Ministarstvo pravde BiH kako bi se unaprijedio sistem transparentnosti, saradnje i otvorenosti prema građanima i organizacijama civilnog društva, te je Ministarstvo za inicijativu web platforma eKonsultacije nagrađeno sa posebnim priznanjem za transparentnost, a sve nagrađene inicijative prepoznate su kao primjeri inspirativnih praksi usmjerenih na budućnost koje pružaju poboljšane usluge za bolji život naših građana u regionu. Ovo priznanje je

svojevrсни podstrek da i u budućnosti nastavimo podizati nivo transparentnosti i saradnje sa organizacijama civilnog društva i građanima.

U vrijeme izrade ovog izvještaja na web platformu eKonsultacije registrovano je 67 institucija, što je više za 2 novoregistrovane institucije u odnosu na 2021. godinu kada je bilo registrovano 65 institucija. U 2022. godini provedeno je 521 konsultacija u izradi pravnih propisa i drugih akata, te objavljeno 436 izvještaja o provedenim konsultacijama. Sve institucije Bosne i Hercegovine (registrovane na web platformi eKonsultacije) su imenovalе koordinate i zamjenike koordinatora konsultacija (ukupno 126 koordinatora i zamjenika koordinatora za konsultacije), te 444 voditelja konsultacija. U 2022. godini je bilo 190 prijavljenih učesnika za učešće u javnim konsultacijama, od kojih je njih 73 učestvovalo u konsultacijama. Pristiglo je ukupno 174 prijedloga od kojih su institucije prihvatile ili djelimično prihvatile ukupno 9 prijedloga.

U 2022. godini je na web aplikaciji registrovano ukupno 3157 pravnih i fizičkih osoba. Premda se broj registrovanih pravnih i fizičkih osoba na web platformi eKonsultacije kontinuirano povećava, i u narednom periodu je potrebno nastaviti sa promoviranjem web platforme eKonsultacije prema zainteresiranoj javnosti. Tokom 2022. godine značajan broj institucija Bosne i Hercegovine je ponovno ukazao na potrebu održavanja obuka o provedbi konsultacija putem web platforme eKonsultacije, te je stoga za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora i voditelje konsultacija, i u narednom periodu, potrebno planirati nastavak obuka o provođenju konsultacija.

CILJEVI IZVJEŠTAJA

Izvještaj je pripremljen radi upoznavanja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i šire javnosti o provođenju Pravila kao i uključenosti zainteresirane javnosti u proces izrade pravnih propisa u institucijama u 2022. godini. Predmetnim Izvještajem želi se ukazati na napredak koji je postignut u području konsultacija i ujedno dati pregled preporuka za naredne korake koje institucije, koje su dužne primjenjivati Pravila, trebaju poduzeti, a u cilju kontinuiranog unaprjeđenja procesa konsultacija i u budućnosti.

METODOLOGIJA

Informacije predstavljene u Izvještaju Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je prikupilo:

- anketiranjem institucija Bosne i Hercegovine o primjeni Pravila;*
- pregledom pravnih propisa koji reguliraju područje konsultacija;*
- pregledom podataka i arhive web platforme eKonsultacije za provedbu konsultacija u izradi pravnih propisa <https://eKonsultacije.gov.ba>.*

ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA KONSULTACIJE

Sudjelovanje javnosti u procesima izrade pravnih propisa i javnih politika propisano je Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, detaljnije je uređeno Pravilima koje je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine 20. 12. 2016. godine, a koja su stupila na snagu u januaru 2017. godine. Pravilima je propisan postupak provođenja konsultacija sa zainteresiranom javnošću, po kojima postupaju ministarstva i druga tijela uprave Vijeća ministara Bosne i Hercegovine odnosno institucije Bosne i Hercegovine. Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH iz 2017. godine, kroz koje je uvedena Metodologija za procjenu uticaja propisa, obaveza provođenja konsultacija utvrđena je od najranije faze izrade propisa – kreiranja plana zakonodavnih aktivnosti prilikom izrade godišnjeg programa rada institucija Bosne i Hercegovine.³ Obaveza provedbe konsultacija propisana je i za postupak procjene uticaja propisa članom 8. stav (2) tačka f), a detaljnije pojašnjena članom 20. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

Pravila propisuju minimalne obaveze u provedbi konsultacija, koje podrazumijevaju provođenje konsultacija s javnošću putem web platforme eKonsultacije. Sve zainteresirane osobe, koje na ovaj način žele sudjelovati u procesu konzultacija, trebaju se prethodno registrovati putem web platforme eKonsultacije, na način prikazan u video tutorijalu.⁴ Svaka institucija vodi i objavljuje popis pravnih i fizičkih osoba zainteresiranih za njene normativno-pravne aktivnosti. U izradi propisa i drugih akata, institucije mogu konsultirati i druge osobe koje nisu na popisu web platforme eKonsultacije, sklapati sporazume s organizacijama i pojedincima s udruženjima i drugim pravnim osobama koje su zainteresirane za njene normativno-pravne aktivnosti, a radi unaprjeđenja normativnih procesa i procesa konsultacija.

Institucije su dužne imenovati koordinatora konsultacija, zamjenika koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija koji su ispred svoje institucije odgovorni za provedbu konsultacija za pravne propise i druge akte.

Kao dio svog godišnjeg programa rada, svaka institucija izrađuje plan pravnih propisa i drugih akata koji, nakon provedbe konsultacija sa zainteresiranom javnošću, objavljuje na web platformi eKonsultacije. Plan pravnih propisa i drugih akata treba sadržavati i informaciju o tome, koji od planiranih pravnih propisa i drugih akata imaju značajan uticaj na javnost, odnosno za koje nacрте pravnih propisa i drugih akata će se provesti i dodatne konsultacije.

³ Člana 6. stav (4) Aneks 1. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

⁴ https://ekonsultacije.gov.ba/Tutoriali/Registracija/story_html5.html

Svaka institucija dužna je ispuniti minimalne obveze konsultacija u izradi pravnih propisa i drugih akata koje podrazumijevaju da institucija, nakon utvrđivanja prednacrtu ili nacrtu pravnog propisa i drugog akta:

a) postavi prednacrt pravnog propisa i drugog akta na web platformu eKonsultacije, s pozivom zainteresiranoj javnosti na dostavljanje pisanih prijedloga i komentara u kojem je naznačen rok za dostavljanje prijedloga i komentara,

b) omogući zainteresiranoj javnosti da u naznačenom roku dostavi prijedloge i komentare na prednacrt propisa i drugih akata putem web platforme eKonsultacije,

c) pošalje prednacrt propisa i drugog akta osobama koje se nalaze na popisu zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba na njihove registrovane e-mail adrese, uz poziv da u naznačenom roku dostave prijedloge i komentare putem web platforme eKonsultacije.

Rok za dostavljanje prijedloga i komentara za pravni propis ili drugi akt koji nema značajan uticaj na javnost ne može biti kraći od 15 dana, od dana kada je prednacrt pravnog propisa postavljen na web platformu eKonsultacije, odnosno 30 dana za pravni propis i drugi akt koji ima značajan uticaj na javnost.

U skladu sa Izmjenama i dopunama Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH iz 2017. godine propisana je obaveza provođenja konzultacija i na sveobuhvatnu procjenu uticaja propisa⁵ za one pravne propise i druge akte za koje je, na osnovu prethodne procjene uticaja, utvrđeno da imaju značajan uticaj na javnost.

U slučaju konsultacija o pravnim propisima koji imaju značajan uticaj na javnost, institucija može provesti i dodatne konsultacije poput javnih sastanaka ili okruglih stolova sa zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama, javne rasprave putem medija, radne sastanke s pravnim i fizičkim osobama na koje pravni propis može imati poseban uticaj.

Prilikom procjene da li će pravni propis imati značajan uticaj na javnost ili ne, institucija primjenjuje specifične kriterije propisane Pravilima i to u vezi s pravnim propisima koji mogu imati fiskalni, ekonomski, socijalni učinak ili učinak na životnu sredinu. Osim toga, institucija može uzeti u obzir i druge kriterije poput toga: predstavlja li pravni propis novinu, je li svrha pravnog propisa prilagođavanje novim tehnološkim promjenama, je li obaveza izmjene ili donošenje novog pravnog propisa rezultat sudske odluke kojima je prethodni pravni propis ili neke njegove odredbe proglašen nevažećim, te pretpostavljeni broj osoba na koje se pravni propis odnosi.

Institucija razmatra prijedloge i komentare koji pristignu tokom procesa konsultacija te ih prihvata, djelomično prihvata ili odbacuje, uz sumarno obrazloženje relevantnih prijedloga i

⁵ Član 8. stav (2) tačka f) u vezi s članom 20. Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

komentara koji su prihvaćeni ili odbačeni, a koji su sastavni dio izvještaja o provedbi konsultacija. Nakon provedenih konsultacija, institucija sačinjava izvještaj o provedbi konsultacija koje sadrži sumarni pregled osnovnih pitanja koja su se javila tokom konsultacija, stajališta koja su u vezi s ovim pitanjima zagovarali učesnici konsultacija, te obrazloženje stavova koje je institucija zauzela u vezi ovih pitanja.

Izvještaj o provedenim konsultacijama sastavni je dio obrazloženja pravnog propisa ili drugog akta, odnosno izvještaja o provedbi sveobuhvatne procjene uticaja pravnog propisa koje zamjenjuje obrazloženje pravnog propisa ili drugog akta.

Prilikom podnošenja nacrtu ili prijedloga pravnog propisa ili drugog akta Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na usvajanje, institucija prilaže izvještaj o provedenim konsultacijama i izjavu iz člana 22. Pravila, kojom: izjavljuje da su u skladu s Pravilima ispunjene minimalne obaveze konsultacija, izjavljuje ima li nacrt ili prijedlog pravnog propisa ili drugog akta značajan uticaj na javnost ili ne, te obrazlaže svoj zaključak, obrazlaže odluku o obliku dodatnih konsultacija koju je donijela i opisuje dodatne konsultacije koje je izvršila, te izjavljuje da prilaže izvještaj o provedenim konsultacijama.

U izuzetnim slučajevima, u skladu sa članom 24. Pravila, rukovodilac institucije može predložiti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da instituciju oslobodi od obaveze provedbe konsultacija, ako ocijeni da je takva odluka opravdana zbog: hitnih okolnosti radi zaštite zdravlja i sigurnosti građana i imovine ili potrebe usvajanja budžeta, nepredviđene međunarodne obaveze, sudskog poništenja dijela ili cjelokupnog propisa. Bez prethodno pribavljenog zaključka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, nijedna institucija Bosne i Hercegovine ne može biti izuzeta od obaveze provođenja konsultacija.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će odbiti uvrštavanje nacrtu ili prijedloga propisa ili drugog akta na dnevni red sjednice, ukoliko institucija nema popunjenu i pečatom i potpisom rukovodioca institucije ovjerenu izjavu iz člana 22. Pravila ili zaključak Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za oslobađanje od obaveze provedbe konsultacija.

Prilikom prosljeđivanja prijedloga propisa ili drugog akta Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine na usvajanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine prilaže izjavu iz člana 22. Pravila ili zaključak o oslobađanju od obaveze provedbe konsultacija.

Pojedine institucije Bosne i Hercegovine izradile su i vlastite interne procedure za provođenje Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa, koje detaljnije razrađuju procedure i prilagođavaju ih specifičnim potrebama svake institucije.

Preduslov za uspješno funkcionisanje je redovno ažuriranje informacija o zakonodavnim aktivnostima, te zainteresovanost registrovanih udruženja, pojedinaca i zainteresirane javnosti općenito.

KONSULTACIJE U PRAKSI

Na upitnik Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine odgovorilo je 60 institucija, uključujući devet ministarstava Bosne i Hercegovine. Na web platformu eKonSultacije registrovano je 67 institucija, te ovaj izvještaj obuhvata, u mjeri u kojoj ih je bilo moguće dobiti kroz web platformu eKonSultacije i podatke institucija koje nisu dostavile odgovore.

Tabela 1. Status odgovora na upitnik Ministarstva pravde BiH i oblici korištenih konsultacija

	Institucija	Odgovor	ekonsultacije	drugi vidovi konsultacija
1	Agencija za antidoping kontrolu BiH	✓	✓	
2	Agencija za državnu službu BiH	✓	✓	
3	Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH	✓	✓	
4	Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH	✓	✓	
5	Agencija za javne nabavke BiH	✓	✓	
6	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	nisu dostavili Upitnik		
7	Agencija za nadzor nad tržištem BiH	✓	✓	✓
8	Agencija za osiguranje u BiH	✓		
9	Agencija za policijsku podršku BiH	✓	✓	
10	Agencija za poštanski promet BiH	✓	✓	✓
11	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH	✓	✓	
12	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH	nisu dostavili Upitnik		
12	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	✓	✓	
13	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH	✓	✓	✓
15	Agencija za sigurnost hrane BiH	✓	✓	✓
16	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova	✓	✓	
17	Agencija za statistiku BiH	✓	✓	✓
18	Agencija za unaprjeđenje stranih investicija u BiH	✓	✓	
19	Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH			
20	Arhiv BiH	✓	✓	

21	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja BiH	✓	✓	
22	Centar za uklanjanje mina BiH	✓	✓	✓
23	Centralna izborna komisija	✓	✓	
24	Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH	✓	✓	✓
25	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	✓	✓	
26	Direkcija za evropske integracije BiH	✓	✓	
27	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	✓	✓	
28	Državna agencija za istrage i zaštitu	nisu dostavili Upitnik		
29	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost	✓	✓	
30	Fond za povratak BiH	✓	✓	
31	Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH	✓	✓	
32	Granična policija BiH	✓	✓	
33	Institucija Ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH	✓	✓	
34	Institut za akreditiranje BiH	✓	✓	
35	Institut za intelektualno vlasništvo BiH	✓	✓	
36	Institut za mjeriteljstvo BiH	✓	✓	✓
37	Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine	✓	✓	
38	Institut za standardizaciju BiH		✓	
39	Izvozna kreditna agencija BiH	nisu dostavili Upitnik		
40	Komisija (Povjerenstvo) za koncesije BiH	✓	✓	
41	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika	nisu dostavili Upitnik		
42	Konkurencijsko vijeće	✓	✓	✓
43	Ministarstvo civilnih poslova BiH	✓	✓	✓
44	Ministarstvo finansija i trezora BiH	✓	✓	
45	Ministarstvo vanjskih poslova BiH		✓	
46	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	✓	✓	✓
47	Ministarstvo odbrane BiH	✓	✓	
48	Ministarstvo pravde BiH	✓	✓	✓
49	Ministarstvo sigurnosti BiH	✓	✓	
50	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	✓	✓	
51	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	✓	✓	✓

52	<i>Odbor državne službe za žalbe</i>	✓	✓	
53	<i>Pravobranilaštvo BiH</i>	✓	✓	
54	<i>Regulatorna agencija za komunikacije BiH</i>	✓	✓	
55	<i>Regulatorni odbor željeznica BiH</i>	✓	✓	✓
56	<i>Služba za poslove sa strancima BiH</i>	nisu dostavili Upitnik		
57	<i>Služba za zajedničke poslove institucija BiH</i>	✓	✓	
58	<i>Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja</i>	✓	✓	
59	<i>Uprava za indirektno oporezivanje BiH</i>	✓	✓	
60	<i>Ured koordinatora za reformu javne uprave</i>	✓	✓	
61	<i>Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju</i>	✓	✓	
62	<i>Ured za razmatranje žalbi BiH</i>	nisu dostavili Upitnik		
63	<i>Ured za veterinarstvo</i>	✓	✓	✓
64	<i>Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH</i>	✓	✓	
65	<i>Vijeće za državnu pomoć</i>	✓	✓	
66	<i>Žalbeno vijeće pri Vijeću ministara BiH</i>	✓		
67	<i>Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH</i>	✓	✓	

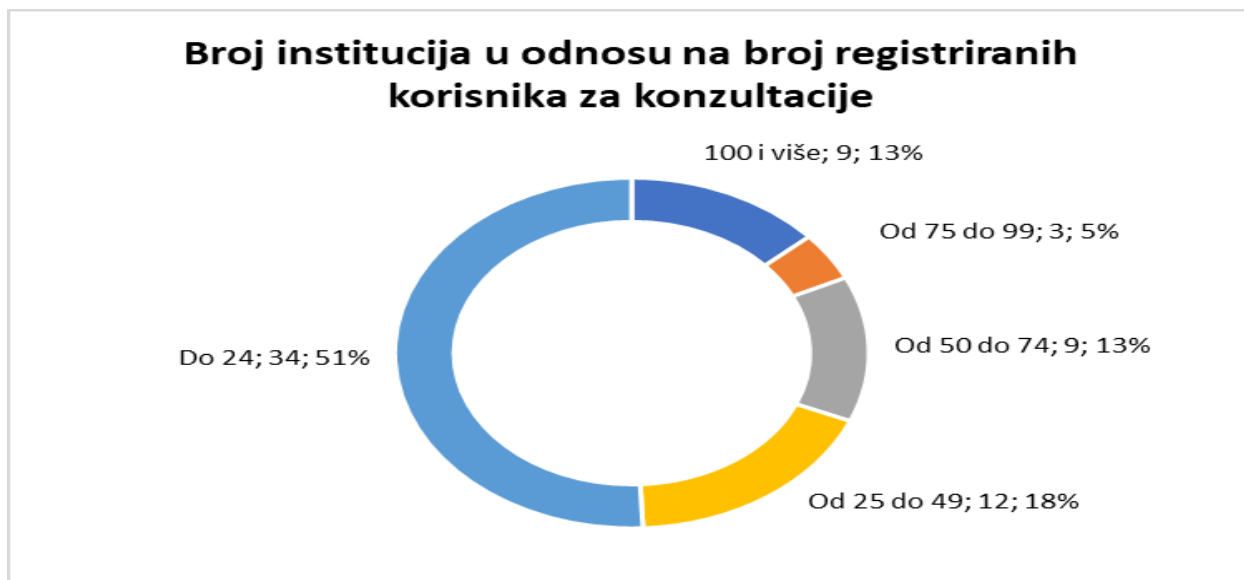
Evidencija zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca

Član 3. Pravila predviđa vođenje popisa zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca. Broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca kreće se od 2 do 256. Najveći broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca imaju Ministarstvo pravde BiH (256), Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (223), Uprava za indirektno oporezivanje (213), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (161) i Ministarstvo sigurnosti BiH (141). Najmanje zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca imaju Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH i Agencija za antidoping kontrolu BiH (2), Žalbeno vijeće pri Vijeću ministara BiH, Vijeće za državnu pomoć i Fond za povratak BiH (4), Izvozno kreditna agencija BiH (5).

Kod znatnog broja institucija koje koriste web platformu eKonsultacije pojavljuju se iste osobe i organizacije, a na popisima je vidljiv i određeni broj korisnika iz institucija Bosne i Hercegovine. Pojedine institucije Bosne i Hercegovine vode i vlastite popise zainteresiranih organizacija koje koriste prilikom organizovanja drugih vidova konsultacija (npr. dostavljanje nacrtu akata ili javne rasprave, stručni skupovi i sl.). Ukupan broj registrovanih korisnika web platforme

eKonsultacije u decembru 2022. godine je 3157 i za 185 registrovanih korisnika je veći u odnosu na ukupan broj registrovanih korisnika web platforme eKonsultacije iz prosinca 2021. godine.

Grafikon 1: Broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca za učestvovanje u konsultacijama pri institucijama

Javnost normativno-pravnih aktivnosti

Član 7. Pravila obvezuje institucije da ispune minimalne obaveze konsultacija pri izradi svih pravnih propisa i drugih akata, koje se ogledaju u postavljanju prednacrtu pravnog propisa na internetsku stranicu, web platformu eKonsultacije i direktno dostavljanje akta s pozivom za dostavljanje komentara registrovanim korisnicima. 60 institucija koje su dostavile podatke navele su kako ispunjavaju obveze minimalnih konsultacija.

U vrijeme pripreme Izveštaja na web platformu eKonsultacije je registrovano 67 institucija. Ukupno je provedeno 521 konsultacija, te su objavljena 436 izvještaja o provedenim konsultacijama, pri čemu su najviše konsultacija proveli:

- *Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (61 konsultacija)*
- *Ministarstvo sigurnosti BiH (41 konsultacija)*
- *Uprava za indirektno oporezivanje BiH (34 konsultacija)*
- *Ministarstvo civilnih poslova BiH (25 konsultacije)*
- *Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (23 konsultacije)*
- *Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH (21 konsultacije)*
- *Ministarstvo odbrane BiH (20 konsultacije)*
- *Ministarstvo pravde BiH i Ministarstvo finansija i trezora BiH (19 konsultacija)*

Ostale institucije provele su manje od 19 konsultacija, dok tri institucije nisu imale konsultacija. U najvećem broju odgovora vidljivo je da se broj provedenih konsultacija i objavljenih izvještaja o konsultacijama podudara, odnosno da je proces konsultacija zatvoren na odgovarajući način.

U članu 6. i 10. Pravila propisano je da prilikom izrade godišnjeg plana izrade pravnih propisa i drugih akata institucija utvrđuje imaju li planirani pravni propisi i akti značajnog uticaja na javnost. Od 60 institucija koje su dostavile odgovore, 50 institucija vrši, a osam institucija ne vrši ovu procjenu (Agencija za zaštitu ličnih podataka i Centralna izborna komisija BiH nije odgovorila na ovo pitanje iz Upitnika).

Tabela 2. Procjenjuje li vaša institucija da li pravni propisi u godišnjem programu rada imaju značajan uticaj na javnost?

Ministarstvo civilnih poslova BiH	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Ministarstvo odbrane BiH	Ministarstvo pravde BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE

Osim minimalnih obaveza konsultacija, Pravila omogućavaju institucijama da kod pravnih propisa od značajnog uticaja na javnost provedu i druge vidove konsultacija. 15 institucija koristilo je i druge vidove konsultacija osim minimalnih, direktno dostavljajući prednacrt pravnog propisa organizacijama i pojedincima ili održavanjem stručnih javnih skupova i okruglih stolova. Drugi vidovi konsultacija su korišteni kod izrade 31 pravnog propisa i drugih akata.

Tabela 3. Je li institucija koristila i druge vidove konsultacija u izradi propisa?

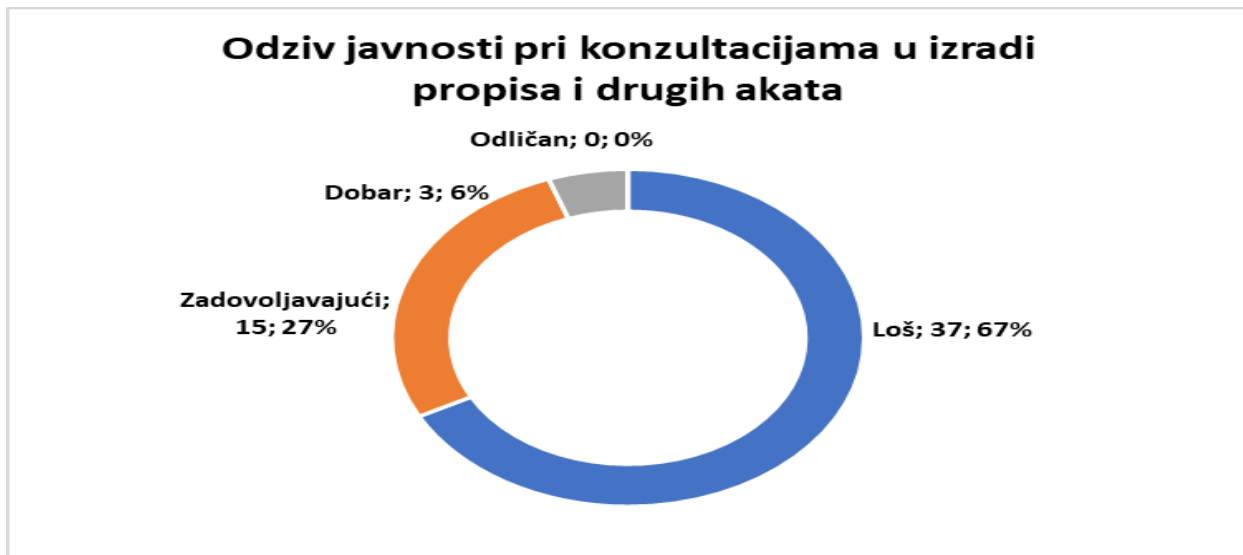
Ministarstvo civilnih poslova BiH	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Ministarstvo odbrane BiH	Ministarstvo pravde BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
DA	NE	DA	DA	NE	DA	NE	NE	NE

Ishod konsultacija

Odziv pravnih i fizičkih osoba u procesu konsultacija je i dalje vrlo nizak. Nijedna institucija ne smatra odziv organizacija odličnim, tri institucije odziv ocjenjuju dobrim. 52 institucija su navele

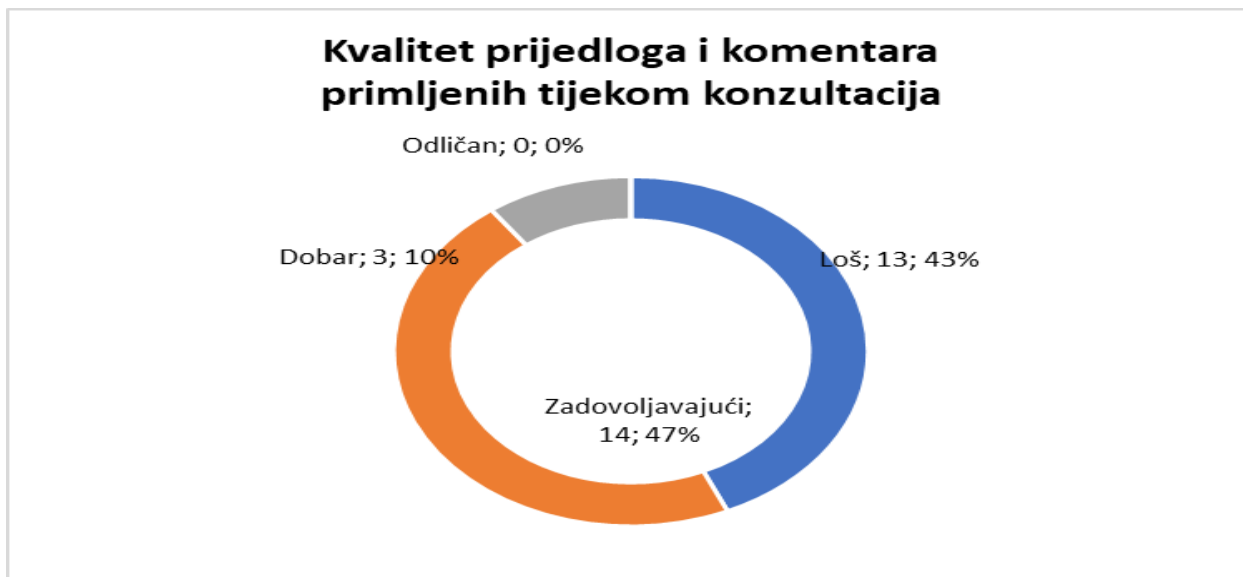
da je odziv loš ili zadovoljavajući, dok ostale institucije nisu dale odgovor na ovo pitanje. 11 institucija smatra da je odziv bolji pri konzultacijama uživo, dok 21 institucija smatraju da je odziv bolji u online konzultacijama. Ostale institucije nisu dale odgovor na ovo pitanje.

Grafikon 2: Ocjena odziva javnosti u procesima konzultacija koju su dale anketirane institucije

41 institucija je navela da nisu dobili nikakve prijedloge i komentare tokom konzultacija koje su provodile u 2021. godini. Od 19 institucija koje su dobile prijedloge i komentare, tri institucije su ih ocijenile dobrim, 14 zadovoljavajućim, a 13 lošim.

Grafikon 3. Ocjena kvalitete prijedloga i komentara javnosti

15 institucija se izjasnilo i o postotku prihvaćenih prijedloga i komentara koje su dostavile pravne i fizičke osobe tokom konsultacija. Nijedna institucije nije navela da su prihvatile više od 80% prijedloga i komentara, tri institucije su navele da su prihvatile od 50-80% prijedloga i komentara, sedam institucija su prihvatile 20-50% prijedloga i komentara, a pet institucija je prihvatilo manje od 20% prijedloga i komentara. Kada je riječ o stručnosti pravnih i fizičkih osoba uključenih u konsultacije, institucije uglavnom smatraju kako je ona na zadovoljavajućem ili dobrom nivou.

Preporuke institucija

Većina institucija koje su odgovorile na upitnik je navela da im je potrebna obuka koordinatora, zamjenika koordinatora konsultacija i voditelja konsultacija, te da je u cilju povećanja učešća zainteresovane javnosti u konsultacijama u budućnosti potrebno vršiti promoviranje web platforme eKonsultacije kao mehanizma konsultacija.

31 institucija dala je sljedeće preporuke za unaprjeđenje efekata procesa konsultacija:

- **Izgradnja kapaciteta koordinatora konsultacija, zamjenika koordinatora konsultacija i voditelja konsultacija za koordiniranjem procesom konsultacija**
 - Održati obuke za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija (11 institucija)
- **Promoviranje on line konsultacija, animiranje i educiranje javnosti o načinu učešća u on line konsultacijama**
 - Promoviranje web platforme eKonsultacije, animiranje i educiranje javnosti o načinu učešća u on line konsultacijama (14 institucija)
- **Tehničko unaprjeđenje web platforme eKonsultacije**
 - Tehničko unaprjeđenje web platforme eKonsultacije (6 institucija)

ZAKLJUČCI

Na osnovu analize mogu se izvesti sljedeći zaključci u vezi s primjenom Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine:

- *Sve institucije registrovane na web platformu eKonsultacije su imenovale koordinate konsultacija i njihove zamjenike, kao i voditelje konsultacija. U 2022. godini, ukupno je provedeno 521 konsultacija i objavljeno je 436 izvještaja o provedenim konsultacijama, a svih 60 institucija koje su dostavile popunjen Upitnik su navele kako ispunjavaju obaveze minimalnih konsultacija;*
- *Broj institucija koje vrše konsultacije putem web platforme eKonsultacije povećan je s 65 na 67 u 2022. godini;*
- *Odziv korisnika u procesima konsultacija i broj dostavljenih prijedloga i komentara još uvijek je mali, s obzirom na to da je većina institucija navela da nije dobila nikakve prijedloge ili komentare u procesu konsultacija;*
- *Tokom 2022. godine, web platformi eKonsultacije pristupile su još dvije institucije, te je za te institucije kao i za one koje su dodatno izrazile interes, potrebno održati obuke o provođenju konsultacija putem web platforme eKonsultacije;*
- *Prilikom planiranja aktivnosti na izradi pravnih propisa i drugih akata 50 institucija utvrđuje imaju li oni značajan uticaj na javnost ili ne, dok osam institucija to ne utvrđuje.*

PREPORUKE

Na osnovu analize prakse konsultacija i sugestija institucija, mogu se izvesti sljedeće opšte preporuke:

- *Potrebno je nastaviti sa održavanjem obuke o provedbi konsultacija putem web platforme eKonsultacije za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija;*
- *Sve institucije bi trebale učiniti dodatan napor kako bi se kod zainteresirane javnosti promovirala Pravila i web platforma eKonsultacije, te na taj način povećao interes za učešće u procesu konsultacija putem web platforme eKonsultacije.*